

KRATKE VESTI

Author: IWPR

Priredila: Ekipa novinara IWPR-a iz Haga (TU Br 404, 29-apr-05)

Na zasjedanju održanom 26. travnja/aprila, tuzioci su iznijeli tezu po kojoj bi se Delic – s obzirom da njegovo sudjenje nece moci zapoceti prije druge polovine 2007., dakle gotovo do pred kraj rada Tribunala – mogao naci u iskusenju i pokusati “sakriti se ili pobjeci”.

S druge strane, sudac Patrik Robinson (Patrick Robinson) izrazio je iznenadjenje time sto vec postoji plan da okrivljeni, cekajuci da sudjenje pocne, u pritvoru provede vise od dvije i po godine. Stovise, priznao je da se osjeca “pomalo razocarano sto je dio sistema u kojem bi mogao da odobriti tako nesto”.

“Znam da su neki drugi optuzenici dvije i po godine ili cak i vise vremena proveli u pritvoru”, rekao je on, “ali sumnjam da je ikada, kao u ovom slucaju, tako nesto bilo najavljavano od samog pocetka”.

Sudac Robinson je napomenuo da ce ova okolnost predstavljati “veoma znacajan faktor” pri odlucivanju sudskog vijeca o tome hoce li Delic biti privremeno pusten.

Delic je najvisi oficir bosanske vojske kojeg je optuzio Haski tribunal. Tereti ga se za ubojstva, silovanja i ostale zlocine koje su navodno pocinili islamisticki “mudzahedini”, odnosno strani dobrovoljci koji su se u srednjoj Bosni u razdoblju od 1993. do 1995. borili protiv srpskih i hrvatskih formacija.

Delic se sudu UN-a dobrovoljno predao svega 12 dana nakon sto je optuznica protiv njega potvrđena 16. veljace/februara ove godine.

Na ovoj sednici saslanju, branilac Stefan Burgon (Stephen Bourgon) je insistirao na tome da bi se, ukoliko bude pusten, njegov klijent sigurno “vratio na sudjenje [u Hag]” i da njegov boravak na slobodi nipošto “ne bi predstavljao bilo kakvu opasnost za zrtve”. Takodjer je napomenuo da je jos kao zapovjednik bosanske vojske Delic uredno suradjivao s Haskim tribunalom.

Napokon, Burgon je naglasio i da njegov klijent ocekuje skoro pojavljivanje svoje cetvrte knjige – posvecene “stvaranju i razvoju bosanske vojske” – te da bi otuda bio vrlo zahvalan sudu ukoliko bi mu bilo dozvoljeno da u Bosni sudjeluje u njenoj promociji.

Burgon je za Delica, koji je proslog prosinca/decembra i doktorirao, rekao da je on sada “čovjek posvecen nauci”.

Potonji argument, medjutim, nije ostavio bogzna kakav utisak. “Nisam siguran da je promocija knjige prikladna aktivnost za nekoga tko je privremeno pusten na slobodu”, rekao je sudac Robinson.

Sudsko vijece bi u sljedecem razdoblju trebalo razmotriti ovo pitanje i potom saopčiti odluku.

***

Protiv trojice hrvatskih novinara i bivseg sefa hrvatske tajne službe tuzioci su pokrenuli postupak zbog nepostovanja suda. Povod za to bilo je otkrivanje imena svjedoka i sadržaja njihovih iskaza koji su pred Haskim tribunalom dani uz odgovarajuće mjere zaštite.

Tuzioci tvrde da je bivši šef državne sigurnosti, Markica Rebić, uredniku zagrebackog tjednika Hrvatski list – Ivici Marijaciću – prosljedio informaciju o identitetu zaštićenog svjedoka koji je u prosincu/decembru 1997. dao iskaz na sudjenju Tihomiru Blaskiću.

Rebić je Marijaciću navodno ustupio i kopije izjave koju je svjedok dao tuziocima, kao i zapisnike sa svjedocenja, održanog iza zatvorenih vrata.

Marijacić je navodno u studenome/novembru 2004. publicirao tekst pod naslovom “Svjetski ekskluziv – Prvi u svijetu objavljujemo tajni dokument iz kojega se vidi zavjera Carle del Ponte protiv Hrvatske”, koji sadrži i intervju s Rebićem.

Druga optužnica tiče se Stjepana Seselja, izdavača zagrebackog tjednika Hrvatsko slovo, i Domagoja Margetića, bivšeg urednika te publikacije.

Tuzioci naime tvrde da je u studenome/novembru 2004. Hrvatsko slovo objavilo identitet i odlomke iz iskaza svjedoka koji se uz odgovarajuće mjere zaštite pojavio na Blaskićevom sudjenju u ožujku/martu 1998.

Kada mu je naloženo da obustavi objavljivanje tog materijala, Margetić je uputio otvoreno pismo Tribunalu u kojem je poručio da ne priznaje taj sud i da zato neće poštovati njegove naloge. Navodno je nakon toga, u mjesecu prosincu/decembru – u svojoj novoj publikaciji, pod nazivom Novo hrvatsko slovo – okrivljeni nastavio objavljivati odlomke iz spomenutog svjedocenja.

Margetića se za nepostovanje Tribunala tereti u dvije točke optužnice, dok se ostalu trojicu optuženika po istoj osnovi terete u jednoj točki. Za nepostovanje suda predviđena je kazna od sedam godina zatvora i globa od 100.000 eura.

Tihomir Blaskić je proteklog ljeta pušten na slobodu nakon što je žalbeno vijeće odbacilo neke od najtežih optužbi za koje je u prvostupanjskom postupku bio osuđen.

Blaskiću je u ožujku/martu 2000. godine izrečena zatvorska kazna u trajanju od 45 godina zbog toga što je kao zapovjednik hrvatskih snaga u Bosni naredio progon muslimanskih civila.

***

Tuzioci su se ovoga tjedna suglasili sa stavom branilaca da bi kaznu od 13 godina, koja je prošlog lipnja/juna izrečena Milanu Babiću – bivšem predsjedniku Republike Srpske Krajine (RSK) – trebalo skratiti.

Babić je prvobitno optužen po pet točaka za zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja; optužbe su se ticale progona, ubojstava, okrutnog postupanja i uništavanja naselja.

Međutim, u skladu s odredbama nagodbe koju je okrivljeni – priznajući krivicu za progone i obećavši da će

i ubuduće u potpunosti suradjivati s tužiocima Tribunala – potpisao u siječnju/januaru 2004., tužilaštvo je povuklo ostale optužbe i predložilo da Babiću bude izrečena kazna u trajanju od 11 godina.

Sudsko vijeće je pak procijenilo da je predložena kazna isuviše kratka.

Babić je u kontakt s Tribunalom samoinicijativno stupio u listopadu/oktobru 2001., nakon što je saznao da je u optužnici protiv bivšeg srpskog predsjednika Slobodana Miloševića spomenut kao suučesnik u zločinu.

Njegovo svjedočenje protiv Miloševića bilo je izuzetno opširno – trajalo je nekih 12 dana – i prvobitno je podrazumijevalo i mjere zaštite identiteta. No, poslije određenog vremena Babić se odlučio odreci tih mjera.

Na proslotjednom saslušanju pred žalbenim vijećem, tužiocima su saopćili da se ne slazu s osam od 11 prituzbi koje je na presudu podnijela obrana.

Pa ipak, suglasili su se s procjenom da sudsko vijeće nije dovoljno uzelo u obzir činjenicu da je Babić samo u ograničenom obimu sudjelovao u spomenutim zločinima; da su suci pogriješili utoliko što nisu pozitivno vrednovala njegove karakterne osobine; te da bi također trebalo da imaju u vidu i to kako se on u međuvremenu ponasao.

Ukoliko se ti argumenti usvoje, tužiocima smatraju da bi Babićeva kazna trebala biti skraćena u skladu s njihovom ranijom preporukom.

Kada mu je pružena prilika da se i sam obrati sudu, Babić je konstatirao kako je trenutno zainteresiran isključivo za pitanje sigurnost svoje obitelji, koja je obuhvaćena programom zaštite svjedoka.

“To je jedina stvar koja mi je važna”, rekao je Babić sucima, “i ništa me drugo ne interesira.”

***

Branioći bivšeg kosovskog premijera, Ramusa Haradinaja (Ramush Haradinaj), podnijeli su Haskom tribunalu i formalni zahtjev za privremeno puštanje na slobodu njihovog klijenta.

U podnesku od 21. travnja/aprila, Haradinajeva obrana – koju čine profesor Konor Gerti (Conor Gaerty), kraljicin savjetnik Rodni Dikson (Rodney Dixon), te Majkl O'Rajli (Michael O'Reilly) – tvrdi da Haradinaju u prilog idu njegov “ogroman osobni i politički ugled”, kao i dosadašnja suradnja s Tribunalom.

Branioći su također ukazali i na okolnost da se Haradinaj pridržavao propisanih uvjeta i prilikom nedavnog trodnevnog odsustva, koje mu je odobreno radi povratka na Kosovo i odlaska na sprovođenje ubijenog mladjeg brata.

Podnesak sadrži i pisano obećanje Specijalnog predstavnika Ujedinjenih naroda (UN) za Kosovo, Serena Jesena-Petersona (Soren Jessen-Peterson) da je “[Misija UN-a na Kosovu] spremna . . . osigurati eventualne posebne garancije [u vezi s Haradinajevim povratkom u Hag], u mjeri u kojoj je to moguće”.

Uz dokument su predana i pisma, novinski clanci i pres-materijal u kojima Jesen-Peterson, kao i bivsi zapovjednik NATO-a za Kosovo Klaus Rajnhard (Klaus Reinhardt), te bivsi britanski ministar inozemnih poslova Robin Kuk (Robin Cook), predsjednik Kosova Ibrahim Rugova i mnogi drugi izricu pohvale na racun optuzenikovog integriteta i njegove odluke da se Tribunalu preda odmah posto je saznao da je protiv njega podignuta optuznica.

Prije no sto suci pristupe odlucivanju o ovom prijedlogu, priliku da se o njemu izjasne dobit ce i tuzioci.

***

Cetiri postupka koja su pred Haskim tribunalom pokrenuta zbog ratnih zlocina pocinjenih tokom 2001. u Makedoniji, Medjunarodni sud ce - kako je ovoga tjedna najavljeno - prepustiti lokalnim organima gonjenja.

Radi se o zlocinima za koje su navodno odgovorni pripadnici albanske Oslobodilacke nacionalne armije (ONA), koja je u naznaceno vrijeme bila u sukobu s vladinim snagama sigurnosti.

U pitanju su otmice i mucenja zaposlenih u gradjevinskoj kompaniji u Mavrovu, 12 ubojstava u gradu Tetovu i pregradjivanje brane koje je u gradu Kumanovu dovelo do visetjednog prekida u snabdijevanju vodom.

Odluka o prepustanju slucajeva makedonskom sudstvu saopcena je tokom dvodnevne posjete ministrice pravde, Meri Mladenovske-Djordjijevske, Haskom tribunalu (25-26. travnja/aprila).

Ovakav je razvoj dogadjaja u skladu s planom koji postoji u vezi s okoncanjem svih postupaka do 2008. i zatvaranjem suda UN-a do 2010.

Haski su tuzioci podigli samo jednu optuznicu koja se odnosi na makedonski konflikt. U pitanju je slucaj Ljubeta Boskoskog (bivseg ministra unutrasnjih poslova) i Johana Tarculovskog (bivseg policajca), kojeg se terete za napad na jedno albansko selo u kojem je sedmoro ljudi navodno poginulo, dok ih je znatno vise pritvoreno i pretuceno.

Boskoski i Tarculovski se nalaze u haskom pritvoru, gdje iscekuju pocetak sudjenja, nakon sto su izjavili da se ne osjecaju krivima.

Location: [Macedonia](#)
[Kosovo](#)
[Croatia](#)
[Bosnia and](#)
[Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/kratke-vesti-5>